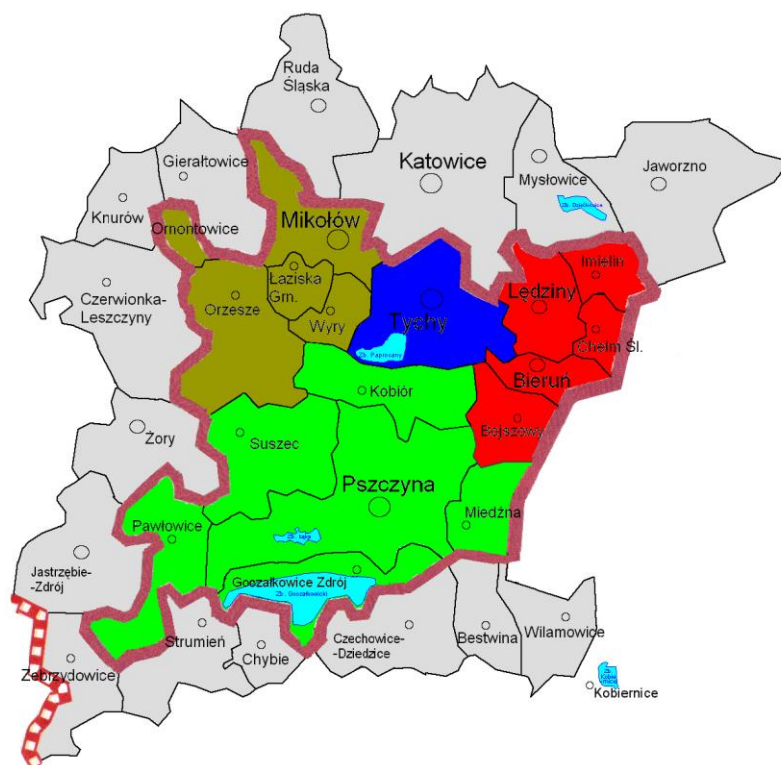

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Tychach**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
MIKOŁOWSKIEGO
w 2020 roku**

**Obszar i ilość obiektów nadzorowany przez PSSE w Tychach
- dane z druków statystycznych**

<i>Dane</i>	<i>Powiat</i>				<i>Razem Powiaty</i>
	Tychy	Bieruńsko-Lędziński	Mikołowski	Pszczyiński	
Obszar	81,81 km²	158,15 km²	233,10 km²	471,16 km²	944,22 km²
Liczba obiektów nadzorowanych	2940	1113	1874	2367	8294
Liczba ludności	127 590	59 776	98 990	111 539	397 895

Spis treści:

1.	OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE MIKOŁOWSKIM	4
2.	STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW	8
3.	OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO	17
4.	ODDZIAŁ LABORATORYJNY	22
5.	OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH LUB NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.	25
6.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	27
7.	OCENA PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	29
8.	DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA	31

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE MIKOŁOWSKIM

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Wystąpienie zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2 oraz zachorowań na chorobę wysoko zakaźną Covid-19 spowodowało szczególne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Głównym celem działania PPIS w Tychach było ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Cov-2 w populacji. W 2020 r. zgłoszono 3515 zachorowań na Covid-19, co stanowiło 95,3% wszystkich zarejestrowanych chorób zakaźnych w powiecie mikołowskim (zapadalność na 100 tys. ludności wynosiła 3551). Zachorowało 1806 kobiet i 1709 mężczyzn. Z powodu Covid-19 zmarły 82 osoby (29 kobiet i 53 mężczyzn). Wydawano decyzje administracyjne dotyczące izolacji lub kwarantanny, opracowywano ogniska Covid-19 w podmiotach leczniczych, obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z dodatnim wynikiem badania w kierunku SARS-CoV-2. W 2020 r. zgłoszono ogółem 3688 chorób zakaźnych co stanowiło 25.1% ogólnej liczby zgłoszonych chorób zakaźnych do PPIS w Tychach z powiatów objętych nadzorem (wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 297%).

W celu wzmocnienia nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na Covid-19, PPIS w Tychach współorganizował przeprowadzenie badań przesiewowych wśród górników z kopalń węgla kamiennego. Przeprowadzenie badań przesiewowych generowało mnóstwo pracy, co w połączeniu z dużą ilością uzyskanych dodatnich wyników badań spowodowało duże zaangażowanie pracowników PSSE w Tychach. W działania przeciwepidemiczne byli zaangażowani wszyscy pracownicy stacji. Okresowo wprowadzono pracę w systemie trzy zmianowym. Dodatkowo do pracy w PSSE w Tychach zostali skierowani pracownicy Kopalni Węgla Kamiennego, stażyści z Urzędu Pracy, żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, wolontariusze oraz pracownicy Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych z innych województw. Na stronie internetowej PSSE w Tychach były dostępne wytyczne dotyczące profilaktyki Covid-19.

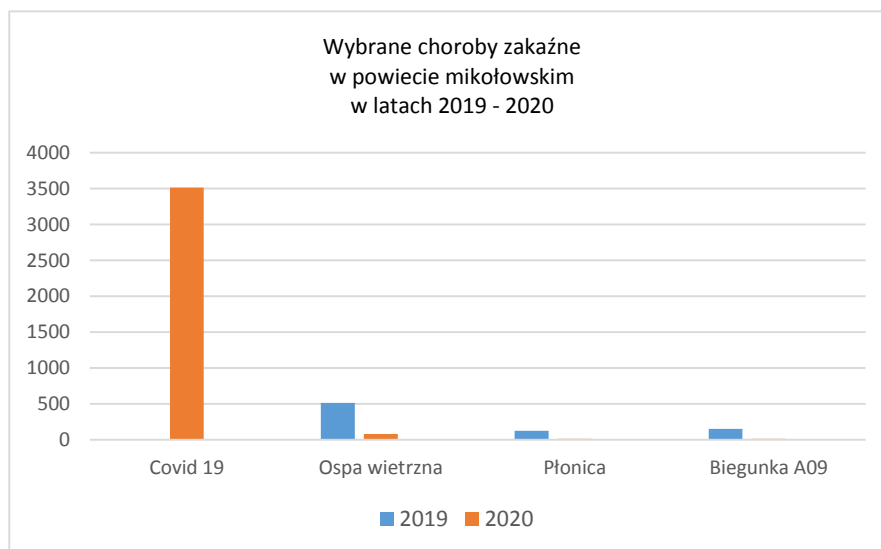
Znacząco zmniejszyła się liczba zarejestrowanych innych jednostek chorobowych. Zanotowano 1 zatrucie pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella (w roku ubiegłym 13 zatruc), 5 innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez Clostridium difficile (w ubiegłym roku 42), 1 wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy (w ubiegłym roku 89), 1 wirusowe zakażenia jelitowe inne określone (w ubiegłym roku 55), 15 biegunek i zapaleń żołądkowo – jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w ubiegłym roku 153), 80 osp wietrznych (w ubiegłym roku 515), 17 płonic (w ubiegłym roku 128), 3 wirusowe zapalenia wątroby typu B przewlekłe (w ubiegłym roku 6).

Ponadto, wystąpiły pojedyncze zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone, krztusiec, wirusowe zapalenie wątroby typu A, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone, grypę.

Zarejestrowano czterech nowych nosicieli wirusa zapalenia wątroby typu B oraz również czterech nosicieli wirusa zapalenia wątroby typu C.

W kierunku pałeczek Salmonella i Shigella przeprowadzono badania bakteriologiczne próbek od osób chorych, ozdrowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym. Z powyższych badań wykryto jednego nowego nosiciela pałeczek z grupy Salmonella.

Wykres nr 1

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

W powiecie mikołowskim obowiązkowe szczepienia ochronne wykonywane były w 28 punktach szczepień (wykres nr 2). W przypadku osób do 20 roku życia program obowiązkowych szczepień ochronnych obejmował 19 065 osób.

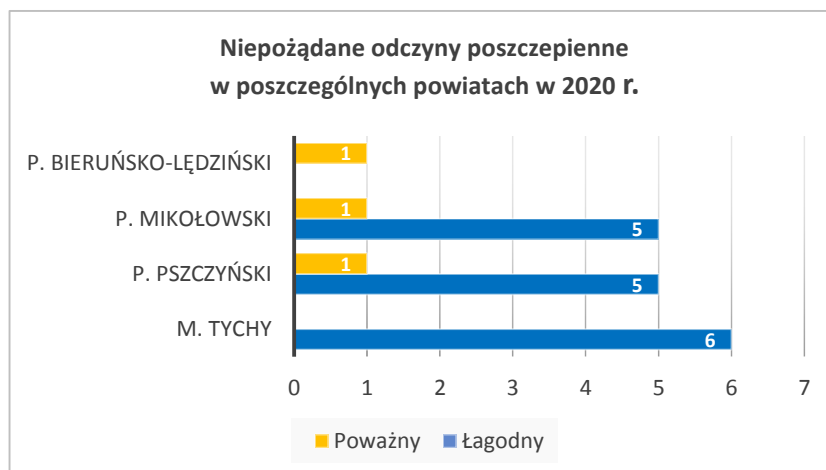
Wykres nr 2

W 2020 r. na terenie objętym nadzorem zarejestrowano 1182 osoby uchylające się od obowiązku szczepień, z tego w powiecie mikołowskim – 208. W porównaniu do ubiegłego roku odnotowano wzrost liczby uchylających się od szczepień w powiecie o 13,66 %.

W 2020 r. zarejestrowano 19 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 6 na terenie powiatu mikołowskiego, które zostały zaklasyfikowane jako odczyny łagodne (5 zgłoszeń) oraz w jednym przypadku jako odczyn poważny (wykres nr 3).

Wykres nr 3

W ramach nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz dokumentacją szczepień prowadzono szereg działań, między innymi:

- udzielano poradnictwa w zakresie obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych,
- przeprowadzono kontrole podmiotów leczniczych w zakresie uwzględniającym podejmowane działania przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień,
- podejmowano i/lub kontynuowano działania w zakresie egzekucji administracyjnej wobec opiekunów prawnych dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym,
- prowadzono nadzór nad poprawnością i terminowością sprawozdawczości z realizacji szczepień ochronnych, w tym racjonalnego gospodarowania preparatami szczepionkowymi, właściwą dokumentacją wykonanych szczepień ochronnych obowiązkowych jak i zalecanych oraz zgłoszonych niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Ocena podmiotów leczniczych.

Sekcja epidemiologii wg stanu na dzień 31.12.2020 r., obejmowała nadzorem 974 podmiotów leczniczych, z czego w powiecie mikołowskim 195, co stanowiło 20,02% ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów. Stacjonarne i całodobowe świadczenia medyczne w powiecie mikołowskim realizowane były przez 3 szpitale, oraz jeden zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy i jeden opiekuńczo- leczniczy.

Wykres nr 4

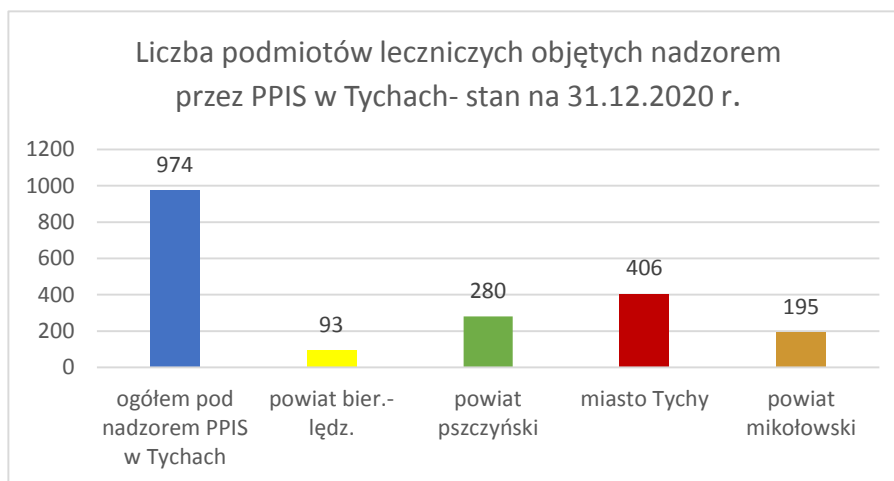

Tabela nr 1

Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie mikołowskim w 2020 r.

Lp.	Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie mikołowskim w 2020 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach	ilość
1	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, inne)	6
2	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	72
3	praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, pielęgniarek)	117
4	ogółem	195

W 2020 r. wystąpiło 12 ognisk epidemicznych w podmiotach leczniczych z czego 4 w powiecie mikołowskim. Ogniska dotyczyły 3 podmiotów leczniczych. Zakażeniu uległo ogółem 114 pacjentów, 234 osób było narażonych na zakażenie. We wszystkich przypadkach czynnik chorobotwórczy (wirus Sars-CoV-2) potwierdzono badaniami laboratoryjnymi.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 2 kontrole. W wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Prowadzony nadzór nad stanem sterylizacji wykazał, że w powiecie mikołowskim zainstalowanych jest 50 urządzeń do sterylizacji wyrobów medycznych wielokrotnego użycia.

Badania skuteczności sterylizacji w urządzeniach wykonywane były wg obowiązujących procedur w tym zakresie. Każdorazowo podczas przeprowadzania kontroli ocenie podlegały procedury oraz sposób dokumentowania skuteczności procesów sterylizacji.

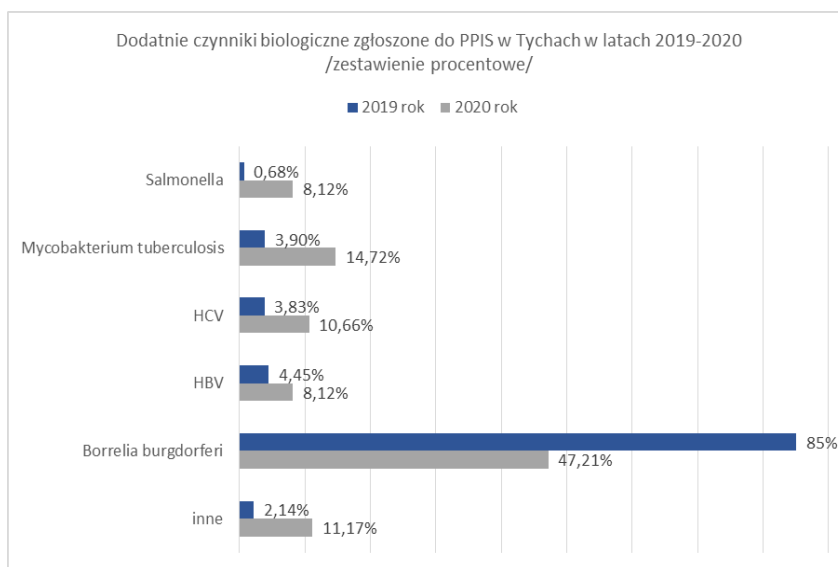
W 2020 r. zarejestrowano 197 dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych.

W 2019 r. zarejestrowano łącznie 1462 dodatnie biologiczne czynniki chorobotwórcze. Zaobserwowano około 7,5 krotny spadek zarejestrowanych zgłoszeń.

Największy procent dodatnich biologicznych czynników chorobotwórczych stanowiły zgłoszenia w kierunku borrelia burgdorferi- 93 (47,21% wszystkich zarejestrowanych biologicznych czynników chorobotwórczych), następnie: Mycobacterium tuberculosis- 29 (14,72%), HBV- 16 (8,12%), pałeczki Salmonella- 16 (8,12%), HCV-21 (10,66%), co przedstawiono na wykresie nr 5.

Ponadto zarejestrowano zgłoszenia potwierdzające zakażenia: Clostridium difficile, wzw A, Klebsiellą pneumoniae, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis, Campylobacter oraz Giardia lamblia.

Wykres nr 5

W 2020 r. działania przeciwepidemiczne realizowane przez Inspekcję Sanitarną ściśle związane były z ogłoszonym stanem epidemii w kraju.

2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ KOSMETYKÓW

Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany. W tym celu wdrożono szereg norm prawnych w zakresie kontroli higieny żywności obowiązujących zarówno rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców. Wszystkie te przepisy mają zapewnić spełnienie zasady „od pola do stołu”, czyli gwarantować bezpieczeństwo produktów żywnościowych na każdym etapie łańcucha produkcji i dystrybucji.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów

W 2020 r. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tychach nadzorowała **4172** zakłady usytuowane na terenie **4** powiatów. Znaczna liczba zakładów zlokalizowana jest na terenach wiejskich i na peryferiach miast. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady obrotu żywnością, następnie zakłady żywienia zbiorowego otwartego, zamkniętego oraz obiekty produkcji żywności.

Na terenie działania tutejszej Stacji działają obiekty nowoczesne o wysokim standardzie, spełniające wymagania sanitarno– techniczne, funkcjonują również zakłady usytuowane w starym budownictwie, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami ich modernizacji.

Ogólna ocena stanu sanitarnego zakładów żywieniowych i żywnościowych

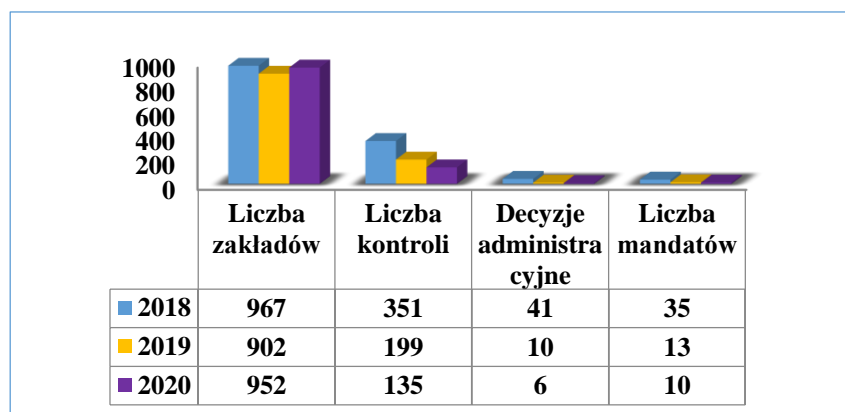
W 2020 r. w ewidencji znajdowały się **952** zakłady. We wszystkich zakładach objętych nadzorem przeprowadzono **135** kontroli urzędowych. Wydano **6** decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nałożono **10** mandatów karnych na

łącznie kwotę **1650 zł** (wykres nr 1). Ponadto skierowano **1** wniosek do rozpatrzenia przez ŚPWIS zgodnie z kompetencjami, który dotyczył prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Wykres nr 1

Działania kontrolne i represyjne w latach 2018 – 2020

Zakłady Produkcji Żywności

Tabela nr 1. Rodzaje i liczba zakładów produkcji żywności

Rodzaje zakładów produkcji żywności	Liczba zakładów
Wytwórnice lodów	7
Automaty do lodów	7
Wytwórnice tłuszczów roślinnych	0
Piekarnie	24
Ciastkarnie	14
Przetwórnice owocowo-warzywne	1
Browary i słodownie	0
Zakłady garmażeryjne	3
Wytwórnice makaronów	1
Wytwórnice koncentratów spożywczych	1
Wytwórnice substancji dodatkowych	0
Wytwórnice suplementów diety	2
Inne wytwórnice żywności	24

W 2020 r. w ewidencji znajdowały się **84** zakłady, w których przeprowadzono **20** kontroli. Wydano **3** decyzje administracyjne. Nałożono **2** mandaty karne na kwotę **500 zł**.

Do uchybień najczęściej występujących w zakresie stanu technicznego należą:

- ściany i sufity w pomieszczeniach zakładów brudne, zakurzone, pokryte pleśnią,
- płytki ścienne w pomieszczeniu produkcyjnym z ubytkami,
- zniszczone, nierówne boki drewnianych blatów produkcyjnych,
- maszyny produkcyjne zniszczone, z odpryskami farby.

Nieprawidłowości higieniczne (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to:

- brak bieżącego porządku i czystości w zakładzie,
- brudne urządzenia wykorzystywane do produkcji,
- posadzki zaśmiecone, w kątach nagromadzone resztki środków spożywczych,
- ślady obecności gryzoni – ekskrementy w magazynie środków spożywczych sypkich.

Zakłady Obrotu Żywnością

Tabela nr 2. Rodzaje i liczba zakładów obrotu żywnością

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów
Sklepy spożywcze w tym hipermarkety	325
Kioski spożywcze	10
Magazyny hurtowe	26
Obiekty ruchome i tymczasowe	29
Środki transportu żywności	23
Inne obiekty obrotu żywnością	109

W ewidencji znajdowały się **522** zakłady, w których przeprowadzono **68** kontroli. Wydano **1** decyzję administracyjną, nałożono **3** mandaty karne na kwotę **250** zł.

Nieprawidłowości higieniczne (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to:

- brak higienicznej sprzedaży żywności nieopakowanej,
- wykorzystywanie tej samej wagi do rozważania mięsa i wędlin bez opakowań,
- wprowadzanie do obrotu cukierków „Michałki” porażonych robakami i ich oprzędami.

Zakłady Żywnienia Zbiorowego (żywienie otwarte, mała gastronomia, żywienie zamknięte)

Tabela nr 3. Rodzaje i liczba zakładów żywienia zbiorowego

Rodzaje zakładów żywienia zbiorowego	Liczba zakładów
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	88
Zakłady małej gastronomii	106
Stołówki pracownicze	1
Bufety przy zakładach pracy	0
Bloki żywienia w szpitalach	3
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	9
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	13
Stołówki szkolne	30
Stołówki w bursach i internatach	1
Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach	1
Stołówki w przedszkolach	36
Stołówki w domach dziecka i młodzieży	3
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	3
Zakłady usług cateringowych	7
Inne zakłady żywienia	21

W 2020 r. w ewidencji znajdowały się **322** zakłady, w których przeprowadzono **45** kontroli. Wydano **2** decyzje administracyjne, nałożono **3** mandaty karne na kwotę **500** zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości techniczne to m.in.:

- sufity w pomieszczeniach produkcyjnych z zaciekami oraz odpadającymi fragmentami farby.

Nieprawidłowości higieniczne (w dużej mierze zależne od zachowań personelu) to:

- w magazynach stwierdzono przechowywane środków, spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości,
- w pomieszczeniach zakładu stwierdzono dużą ilość mrówek na posadzce.

Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki

Nadzorem objęto 3 wytwórnie i 15 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 2 zakłady produkcji i 4 zakłady obrotu kosmetykami. Przeprowadzono 2 kontrole w zakładach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w trakcie, których nałożono 2 mandaty karne na kwotę 400 zł.

Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 152 kontrole. Skontrolowano 601 partii środków spożywczych, 29 partii materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wydano 155 świadectw jakości zdrowotnej. Dopuszczono do obrotu wszystkie zgłoszone partie.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

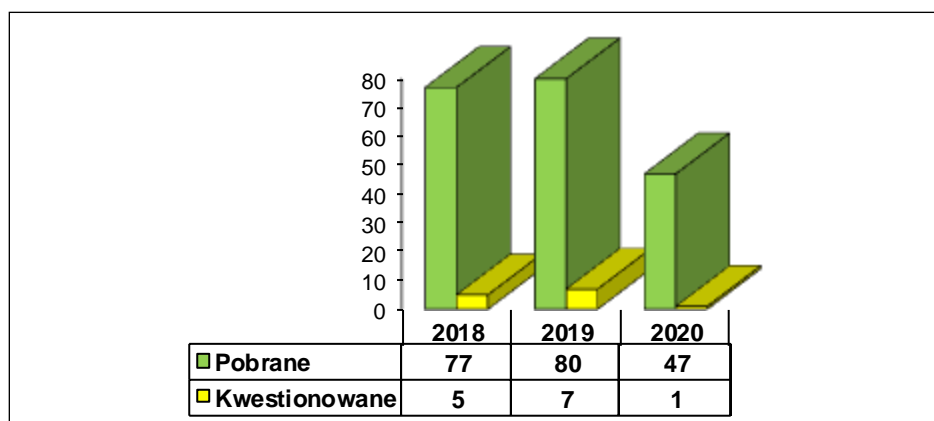
W 2020 r. na terenie powiatu mikołowskiego pobrano do badań laboratoryjnych 47 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, kwestionowano 1 próbkę (wykres nr 2).

Przyczyną kwestionowania próbki było:

- nieprawidłowe oznakowanie ciastek z kremem.

Wykres nr 2

Próbki pobrane/kwestionowane w latach 2018 – 2020

Wnioski i interwencje

W 2020 r. rozpatrzono ogółem 8 wniosków, nałożono 4 mandaty karne na kwotę 450 zł.

Najczęściej wnioski dotyczyły:

niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych:

- niehigieniczna sprzedaż mięsa i wędlin,
- złe samopoczucie po zjedzeniu borówki amerykańskiej,

- ryby wędzone eksponowane na ladach bez zabezpieczenia,

niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych

- brak płynów do dezynfekcji rąk i rękawiczek,
- brudne urządzenia chłodnicze,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- pomieszczenia restauracji brudne, posadzki tłuste,
- brak mycia i wyparzania naczyń stołowych,
- nieprawidłowe przechowywanie mięsa i wędlin,
- obecność owadów – mrówki bezpośrednio na środkach spożywczych,
- środki spożywcze nieidentyfikowalne – brak oryginalnych opakowań, brak oznakowania,
- obecność owadów na stoisku mięsno wędliniarskim,
- nieprawidłowe przechowywanie wędlin w ladzie chłodniczej.

Tabela nr 4

<i>Wnioski o interwencję</i>		
Rok	Liczba zgłoszonych wniosków	Liczba mandatów karnych/kwota
2018	7	4/500
2019	7	2/400
2020	8	4/450

Powiadomienia typu RASFF i RAPEX

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) oraz Niebezpiecznych Produktach Nieżywnościowych (RAPEX) to systemy przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami.

W 2020 r. otrzymano **4 powiadomienia RAPEX** oraz **104 powiadomienia alarmowe i informacyjne** w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych **RASFF**.

Przyczynami dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF i RAPEX było m.in.:

- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych w następujących produktach: przyprawy, produktach mięsnych, jajach, w okładzinach na obuwie w fermie drobiu;
- zawartość nieautoryzowanych substancji w suplementach diety;
- migracja pierwszorzędowych amin i pochodnych z produktów z poliamidu oraz kadmu w przedmiotach szklanych, obecność kadmu i ołowiu w odżywkach dla dzieci oraz zarodkach pszennych;
- obecność zanieczyszczeń fizycznych w słodczych;
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu mykotoksyn w przetworach zbożowo-mącznych i owocach suszonych;
- przekroczenie tlenu etylenu w sezamie oraz produktach zbożowo-mącznych z sezamem a także w mielonym amarantusie;
- stwierdzenie 3-MCPD (3-monochloropropan-1,2-diol) w margarynie śniadaniowej, oleju z ryżu;
- wprowadzanie do obrotu suplementu diety, którego skład jest tożsamy ze składem produktu leczniczego, nieprawidłowe oświadczenia zdrowotne;

- obecność niezdeklarowanych zapachowych substancji alergennych w kosmetykach;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w produktach żywnościowych;
- nieprawidłowe cechy organoleptyczne tj. zapach w produktach spożywczych;
- przekroczenie dopuszczalnej zawartości benzo-a-pirenu w produktach spożywczych.

W nadzorowanych obiektach monitorowano proces wycofywania tych produktów z obrotu handlowego. W większości przypadków producenci lub dystrybutorzy sami podejmowali takie działania.

Kategorie produktów	Powiadomienia alarmowe	Powiadomienia informacyjne
Mięso i przetwory mięsne	13	30
Przetwory zbożowo - mączne	8	7
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	1	1
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	4	1
Zioła i przyprawy	10	0
Suplementy diety	2	6
Inne (owoce suszone, warzywa świeże, jaja, ser, olej z ryżu oraz z sezamu, wino, nabiał, margaryna)	11	10
RAPEX (dot. produktów kosmetycznych)	4	0
RAZEM	53	55

Akcje i działania dodatkowe wykonywane na terenie 4 powiatów nadzorowanym przez PPIS w Tychach

Ocena placówek wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020 r. prowadzono nadzór nad przebiegiem wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. W ramach akcji w czasie wypoczynku:

- letniego przeprowadzono 4 kontrole, (w tym 1 zakład, który dostarczał posiłki dla uczestników wypoczynku letniego, 1 kontrola w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego, 1 kontrola w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego, w którym posiłki dostarczane były przez firmę cateringową, oraz 1 kontrola zakładu żywienia zbiorowego otwartego w którym posiłki również dostarczane były przez firmę cateringową),
- zimowego przeprowadzono 8 kontroli (w tym 3 zakłady, które dostarczały posiłki dla uczestników wypoczynku zimowego, oraz 2 kontrole zakładów żywienia zbiorowego otwartego i 3 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w których prowadzone było żywienie).

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono zły stan sanitarno-porządkowy zakładu w związku z powyższym nałożono mandat karny 1, nie odnotowano skarg.

Trasy turystyczne

Oceną objęto wytwórnie lodów i automaty, piekarnie, sklepy spożywcze i kioski, zakłady żywienia zbiorowego otwartego, zakłady małej gastronomii, zlokalizowane przy trasach szybkiego ruchu. W sezonie letnim 2020 r. przeprowadzono w wymienionych grupach **96** kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono **3** mandaty karne na kwotę **1200 zł**. Wydano **4** decyzje administracyjne. Zbadano **10** próbek środków spożywczych, których nie kwestionowano.

Główne stwierdzone uchybienia sanitarno – porządkowe to:

- obecność szkodników zbożowo-mącznych;
- zły stan sanitarny i techniczny zakładu;
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia.

Ocena sposobu żywienia za 2020 r.

Oceną sposobu żywienia objęto 10 zakładów żywienia zbiorowego (4 żłobki, 3 przedszkola, 3 szkoły). Wykonano badania laboratoryjne 4 posiłków pobranych ze żłobków a teoretycznie przeanalizowano 8 próbek zestawień dekadowych, z czego 8 (tj. 100%) wykazywało nieprawidłowości. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.: niewłaściwie zestawionych jadłospisów, zaniżonej wartości składników odżywczych, w szczególności wapnia i witaminy D, za małej wartości energetycznej.

Analizując sposób żywienia dzieci i młodzieży stwierdzono:

- posiłki niewłaściwie zbilansowane pod względem wartości odżywczej oraz doboru produktów z niektórych grup, chociaż jadłospisy okazane do oceny były bardzo urozmaicone,
- wartość energetyczną odbiegającą od zalecanej normy żywieniowej,
- małe wykorzystanie produktów z grupy mleka i przetworów mlecznych,
- za wysoki udział sodu w stosunku do zalecanych norm.

Na podstawie analizy przygotowano zalecenia, które przekazano dyrektorom placówek. W odpowiedzi na wystosowane zalecenia, dyrektorzy placówek zadeklarowali wprowadzenie natychmiastowych zmian w bieżącym planowaniu żywienia dzieci.

Bezpieczeństwo produktów kosmetycznych

- W związku z otrzymaniem informacji o niewłaściwym oznakowaniu produktu kosmetycznego pn. Pasta do zębów Węgiel i kurkuma, który został zakupiony za pośrednictwem portalu Allegro, przeprowadzono kontrolę w zakresie weryfikacji oznakowania przedmiotowego produktu kosmetycznego. W trakcie kontroli ustalono, że ww. produkt jest prawidłowo oznakowany, posiada wszystkie niezbędne informacje podane zgodnie z art. 19 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych, trwale umieszczone na opakowaniu produktu kosmetycznego.
- W związku z informacją w sprawie nieprawidłowo oznakowanych produktów kosmetycznych oferowanych w salonie fryzjerskim, a w szczególności braku etykiet w języku polskim, przeprowadzono czynności wyjaśniające. W toku tych działań wyjaśniono, że przedmiotowe produkty w momencie zakupu były opatrzone właściwymi etykietami.
- W związku z powiadomieniem w systemie RAPEX dotyczącym Farby do włosów BLACK HENNA zawierającej p-fenyleندیامiny oraz braku na etykiecie wymaganych napisów ostrzegawczych, dokonano przeglądu 3 stron internetowych. Nie stwierdzono oferowania do sprzedaży ww. produktu.

- Na wniosek klienta dotyczący oferowania do sprzedaży za pośrednictwem portalu Allegro przeterminowanego produktu typu emulsja skóra trądzikowa podjęto działania wyjaśniające. Uzyskano informację, że zamieszczenie nieprawidłowej daty było niedopatrzeniem Strony. Data została niezwłocznie skorygowana, a Strona okazała fakturę zakupu kosmetyku.
- W związku z powiadomieniem w systemie RAPEX dotyczącym obecności alergenów zapachowych nie wskazanych w składzie zamieszczonym na opakowaniu Wód perfumowanych. Na nadzorowanym terenie obejmującym 4 powiaty nie stwierdzono oferowania do sprzedaży ww. produktu.
- W związku informacją w sprawie obecności w sprzedaży „odżywek do paznokci” zawierających formaldehyd, przeprowadzono 6 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono wprowadzania do obrotu kwestionowanego produktu.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną (suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane witaminami i składnikami mineralnymi)

W 2020 r. w związku z prowadzonym nadzorem nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 15 kontroli urzędowych podmiotów wprowadzających do obrotu ww. żywność, w tym 1 w wytwórni suplementów diety, 7 kontroli sklepów, 7 kontroli stron internetowych. Ponadto w 10 przypadkach prowadzono działania wyjaśniające.

Kontrole podejmowano w następstwie otrzymanych pism od właściwych PPIS w kraju i GIS oraz w związku ze złożonymi wnioskami. Podejmowane działania dotyczyły: przekroczenia dozwolonej dawki składnika, nieprawidłowej etykiety produktu, braku powiadomienia do GIS, zakazu wprowadzania do obrotu, niewłaściwego znakowania dotyczącego składu, stosowania niewłaściwych oświadczeń zdrowotnych, zawartości składnika bez historii spożycia, sprzedaży suplementów diety bez złożenia wniosku o wpis zakładu do rejestru, zawartości niedozwolonych substancji oraz wprowadzania do obrotu produktów leczniczych jako suplementów diety, sprzedaży suplementów diety z przekroczonymi bezpiecznymi poziomami.

W dwóch przypadkach wnioskowano o wymierzenie kary do ŚPWIS w związku z prowadzeniem działalności bez złożenia wniosku o wpis, przypisywanie suplementowi diety działania leczniczego oraz zastosowano pouczenia stron. W następstwie podjętych działań przedsiębiorcy poprawili informacje na stronach internetowych oraz dokonali zmian w treści etykiet. W przypadkach, w których stwierdzono, iż kontrolowany podmiot nie jest pierwszym wprowadzającym do obrotu ww. produkty na terytorium RP, sprawy przekazano pod nadzór właściwych PPIS w kraju.

W jednym przypadku przekazano sprawę Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Farmaceutycznemu w związku ze stanowiskiem Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych w Warszawie, z którego wynika, że wprowadzany do obrotu produkt jako suplement diety spełnia kryterium produktu leczniczego w rozumieniu ustawy z 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, ze względu na skład i prezentację wskazującą na działanie lecznicze.

W związku z interwencją dotyczącą sugerowania działania leczniczego przy opisie produktów konopnych oferowanych do sprzedaży za pośrednictwem strony internetowej prowadzono działania wyjaśniające, w toku których między innymi ustalono, że wprowadzane są do obrotu suplementy diety, żywność ogólnego spożycia, nasiona konopi oraz olejki i susze do waporyzacji. W związku z powyższym sprawę w zakresie wprowadzania do obrotu nasion konopi przekazano odpowiednio do Komendy Powiatowej/Miejskiej Policji. Natomiast Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego w Katowicach poinformowano o przypisywaniu działania leczniczego olejkom i suszom konopnym przeznaczonym do waporyzacji.

Zgodnie z planem poboru próbek na 2020 r. pobrano **13 próbek suplementów** diety do badań w różnych kierunkach (metale, witaminy i składniki mineralne, 3-MCPD, substancje słodzące), których nie kwestionowano.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych oraz udostępniano niezbędne w wykonywanej pracy akty prawne/ procedury/ instrukcje,
- przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach nadzorowanych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową,
- wzajemnie przekazywano informacje o wynikach badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz listy zakładów, które oprócz środków spożywczych produkują również materiał paszowy dla zwierząt.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

- Wypełniając zapisy porozumienia o współpracy przekazano informację do Inspekcji Farmaceutycznej o zamiarze przeprowadzenia kontroli tematycznej w zakładach podlegających wspólnemu nadzorowi oraz o zamiarze poboru próbek do badań laboratoryjnych,
- udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych,
- w jednym przypadku przekazano sprawę Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Farmaceutycznemu w związku ze stanowiskiem Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych w Warszawie, z którego wynika, że suplement diety spełnia kryterium produktu leczniczego w rozumieniu ustawy z 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, ze względu na skład i prezentację wskazującą na działanie lecznicze.

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Inspekcją Ochrony Środowiska

- W ramach współdziałania tych inspekcji realizując zapisy porozumienia pobierano do badań próbki owoców i warzyw pochodzących z produkcji pierwotnej. Próbkę pobierano w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia. Nie stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów.

Współpraca z Inspekcją Handlową

- Przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach.

Współpraca z Policją

- W roku sprawozdawczym udzielano informacji z zakresu obowiązujących przepisów prawnych,
- zgodnie z art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (Dz. U. 2021, poz. 195 tj.) do zadań tego organu należy między innymi organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności oświatowo- zdrowotnej w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. W ramach tych zadań z inicjatywy Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przeprowadzono akcję, której celem było przypomnienie społeczeństwu o podstawowych zasadach profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2. W ramach akcji pracownicy PSSE w Tychach dystrybuowali materiały informacyjno-edukacyjne w formie ulotki „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”. W trakcie ww. akcji wspólnie z funkcjonariuszami Policji sprawdzano stosowanie się społeczeństwa

do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2316 ze zm.).

Analiza i wnioski w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności:

- uruchamianie zakładów wprowadzających nowoczesne technologie i o bardzo wysokim standardzie,
- inwestowanie w nowe wyposażenie i modernizowanie istniejących linii technologicznych,
- właściwą ocenę ryzyka w ramach posiadanych procedur oraz zapobieganie nieprawidłowościom,
- wzrost świadomości, fachowości i odpowiedzialności przedsiębiorców oraz osób zatrudnionych w obrocie i przy produkcji żywności,
- podnoszenie estetyki zakładów,
- oceniając sytuację lokalną w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności stwierdzono niższy niż w roku ubiegłym odsetek próbek kwestionowanych,
- stwierdzano przypadki: prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS oraz przypisywanie środkowi spożywczemu właściwości leczniczych.

W związku z ogłoszeniem od 20.03.2020 r. na terytorium RP stanu epidemii SARS-CoV-2 pracownicy sekcji NS/HŻŻ wykonywali następujące działania:

- współpraca z sekcją Epidemiologii w przeprowadzaniu wywiadów epidemiologicznych i obejmowanie nadzorem osób zakażonych oraz osób z kontaktu,
- kontrola obiektów wytypowanych jako miejsca odbywania kwarantanny i izolacji,
- kontrole i wizytacje związane z respektowaniem ograniczeń COVID,
- kontrole i wizytacje zakładów żywnościowych oraz usługowych we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Mikołowie.

3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

Nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej objętych jest **1868** obiektów, w tym w powiecie mikołowskim łącznie **420** obiektów, z czego **84** placówki służby zdrowia.

W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono łącznie **147** kontroli sanitarnych, w tym **29** na terenie powiatu mikołowskiego.

W miesiącu lutym 2020r. pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzali kontrole sanitarne w obiektach wytypowanych do utworzenia obiektów kwarantannowych.

Zakres kontroli dotyczył oceny bieżącego stanu higieniczno - sanitarnego z szczególnym uwzględnieniem dostępności przedmiotowych miejsc oraz przewidywanego czasu do osiągnięcia gotowości do przyjmowania osób przeznaczonych do kwarantanny. Przy współpracy z Starostą została poszerzona lista obiektów wytypowanych do utworzenia obiektów kwarantannowych znajdujących się w załączniku nr 20 do Wojewódzkiego Planu Działań na Wypadek Wystąpienia Epidemii. Na ten cel wyznaczono internat Zespołu Szkół Ponadpodstawowych przy ul. Dworcowej 1 w Ornontowicach. Kontrolą objęto ww. internat Zespołu Szkół Ponadpodstawowych przy ul. Dworcowej 1 w Ornontowicach oraz Hotel i Restauracja „Agro” w Mikołowie przy ul. Gliwickiej 85.

Od marca 2020 r. pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej współpracowali z sekcją Epidemiologii podczas działań związanych z walką z pandemią Covid - 19, poprzez

przeprowadzanie wywiadów epidemicznych i obejmowanie nadzorem osób zakażonych oraz osób z kontaktu.

W ramach akcji wizytacji/kontroli w terenie, dotyczących przestrzegania zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii pracownicy sekcji Higieny Komunalnej przy współpracy z policją edukowali wybrane grupy przedsiębiorców rozdając ulotki i materiały edukacyjne oraz tzw. mandaty zaufania. W sposób szczególny zwracano uwagę czy przestrzegany jest obowiązek zakrywania ust i nosa, czy zapewniono klientom rękawiczki jednorazowe lub środki do dezynfekcji rąk oraz jakimi środkami dezynfekuje się kosze/ wózki. Wizytacje/kontrole przeprowadzono w galerii handlowej, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, studiach tatuażu, hotelach, kościołach, aptekach, ośrodkach kultury, obiektach sportowych, pływalniach, trasach turystycznych, dworcu PKP, ustępach publicznych i środkach transportu itp.

Z inicjatywy Śląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przeprowadzono wizytacje, których celem było przypominanie społeczeństwu o podstawowych zasadach profilaktyki zakażeń wirusem SARS – CoV – 2. Pracownicy dystrybuowali materiały informacyjno – edukacyjne w sklepach znajdujących się w galeriach handlowych. W ramach tej akcji wspólnie z funkcjonariuszami Policji sprawdzano stosowanie się do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020r. poz. 2316 z późn. zm.)

Obiekty użyteczności publicznej:

Ustępy publiczne – w ewidencji 4 obiekty, skontrolowano 3 obiekty, przeprowadzono 3 kontrole.

W obiektach zapewniony jest dopływ bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz zapas środków myjących i dezynfekcyjnych. Przy wszystkich punktach wodnych zapewnione jest mydło w płynie, podajniki z ręcznikami jednorazowego użycia oraz pojemniki na odpady. Urządzenia sanitarne sprawne technicznie, utrzymane w bieżącej czystości. Wszystkie skontrolowane ustępy posiadają stałą obsługę. W trakcie przeprowadzonych kontroli zwrócono szczególną uwagę na zapewnienie w obiektach środków do dezynfekcji rąk oraz powierzchni i urządzeń w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Baseny kąpielowe – w ewidencji 3 obiekty: 2 baseny sezonowe i 1 kryta pływalnia, przeprowadzono 1 kontrolę.

Przeprowadzono jedną kontrolę basenu sezonowego zlokalizowanego na terenie Ośrodka Rekreacyjno-Sportowego „Żabka” w Łaziskach Górnych. Celem kontroli było sprawdzenie obostrzeń w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji opracował wytyczne dla osób korzystających z ośrodka w czasie trwania epidemii COVID 19. Przeprowadzona kontrola nie wykazała uchybień. W trakcie kontroli zwrócono uwagę na wprowadzone dodatkowe środki ostrożności takie jak stosowanie preparatów do dezynfekcji rąk oraz możliwość skorzystania z co trzeciej szafki w jednym ciągu szafek, umożliwiające zachowanie dystansu społecznego. Przed sezonem letnim administrator wykonywał drobne naprawy i remonty.

Domy pomocy społecznej – w ewidencji 8 obiektów, skontrolowano 2 obiekty, przeprowadzono 2 kontrole. Jedną kontrolę przeprowadzono w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w Dziennym Domu Pomocy w Mikołowie, z którego korzystają osoby skierowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Druga kontrola przeprowadzona została w Domu Pomocy Społecznej w Orzeszu w zakresie sprawdzenia wykonania nakazu decyzji dotyczącej podjęcie działań zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej w obiekcie.

Hotele - w ewidencji 7 obiektów, skontrolowano 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Kontrolę przeprowadzono w hotelu Agro w Mikołowie, w związku z wytypowaniem obiektu jako obiekt kwarantannowy.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie – w ewidencji 1 obiekt, nie przeprowadzono kontroli.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne, kosmetyczne i odnowy biologicznej i tatuażu - w ewidencji 183 obiektów w tym: 2 zakłady tatuażu.

Zakłady fryzjerskie – w ewidencji 83 zakłady fryzjerskie, przeprowadzono 4 kontrole, skontrolowano 4 obiekty.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono dwie kontrole w Orzeszu, jedną w Ornontowicach i jedną w Mikołowie. W skontrolowanych zakładach fryzjerskich w Orzeszu przy obsłudze klienta używa się wyłącznie ręczniki jednorazowego użytku. W zakładzie fryzjerskim w Ornontowicach używana jest zarówno bielizna jednorazowego jak i wielorazowego użytku. We wszystkich skontrolowanych zakładach fryzjerskich narzędzia i przybory fryzjerskie są czyste, dezynfekowane po każdym użyciu. Gospodarka odpadami prawidłowa.

Przeprowadzono także kontrolę zakładu fryzjerskiego w Mikołowie w zakresie sprawdzenia przestrzegania określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów ograniczeń, nakazów i zakazów związku z wystąpieniem stanu epidemii. W kontrolowany zakładzie fryzjerskim, fryzjerki pracują w odzieży ochronnej, jednorazowych maseczkach ochronny oraz rękawiczkach, na wyposażeniu zakładu są również przyłbice. Przy wejściu do zakładu utworzono stanowisko dezynfekcji rąk. Oprócz tego klienci umawiani są na ustalone godziny – dzięki czemu jest odpowiedni czas na przeprowadzenie dezynfekcji stanowiska oraz narzędzi i przyborów fryzjerskich. Pomiędzy stanowiskami zachowane są wymagane odległości. W zakładach zapewniono odpowiedni asortyment środków dezynfekcyjnych.

Zakłady kosmetyczne – w ewidencji 53 zakłady kosmetyczne, nie przeprowadzono kontroli.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu. W ewidencji 26 zakładów, przeprowadzono 2 kontrole, skontrolowano 2 obiekty.

W trakcie kontroli zakładu fryzjerskiego z solarium w Ornontowicach, stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, na właściciela nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł, wydano doraźne zalecenia. Kontrolę sprawdzającą przeprowadzono w ramach kontroli obostrzeń Zalecenia pokontrolne zostały wykonane. Drugi obiekt skontrolowany był w związku z przesłaną interwencją. W trakcie kontroli nie twierdzono nieprawidłowości.

Zakłady odnowy biologicznej – w ewidencji 19 obiektów, przeprowadzono 1 kontrolę, skontrolowano 1 obiekt.

Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą dotyczącą wykonania nieprawidłowości zawartych w protokole kontroli sanitarnej z grudnia 2019 r., w obiekcie świadczącym usługi w zakresie możliwości opalania ciała w Łaziskach Górnych. W trakcie kontroli stwierdzono wykonanie zaleceń pokontrolnych tj. na pojemnikach z środkami dezynfekcyjnymi umieszczono prawidłowe etykiety, doprowadzono do należytego stanu sanitarnego posadzki, łóżka solaryjne.

Cmentarze – w ewidencji 26 obiektów, skontrolowano 2 obiekty, przeprowadzono 2 kontrole. Na terenie cmentarzy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Stan sanitarny oceniono jako dobry.

Parkingi przy trasach turystycznych – w ewidencji 3 parkingi, przeprowadzono 1 kontrolę. Kontrolą objęto parking zlokalizowany przy Motelu A i P w Mikołowie - trasa Wisła-Katowice. Dla kierowców busów, tirów, ciężarówek i samochodów osobowych dostępny wydzielony parking i stacja diagnostyczna. Teren parkingu zadbane, utrzymany czysto. Właściciel obiektu na bieżąco dba o czystość oraz estetykę parkingu oraz jego otoczenia.

Targowiska - w ewidencji 2 obiekty, nie przeprowadzono kontroli.

Zakłady usług pogrzebowych – w ewidencji 7 obiektów, skontrolowano 2 obiekty. Kontrole przeprowadzono w zakresie sprawdzenia wykonania obowiązków zawartych w decyzjach PPIS w Tychach z 2019 roku. W trakcie przeprowadzonych kontroli w jednym zakładzie pogrzebowym stwierdzono, że wszystkie punkty decyzji zostały wykonane, a w stosunku do drugiego zakładu została wydana decyzja prolongująca wykonanie punktów decyzji.

Interwencje

W 2020 r. rozpatrzono interwencję przekazaną przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz naczelnika Urzędu Skarbowego w Mikołowie dotyczącą nieprawidłowości w zakresie braku higieny i braku przestrzegania wymagań w trakcie pandemii Covid 19 w zakładzie fryzjerskim w Mikołowie. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną, w trakcie której nie potwierdzono zarzutów. W zakładzie dwa stanowiska obsługi oddzielone od siebie płytą z tworzywa sztucznego; pracownicy pracujący w przyłbicach, w fartuchach jednorazowego użycia, fotele do obsługi klientów ofoliowane; klienci umawiani są na wyznaczone godziny, telefonicznie; przy wejściu do zakładu pojemnik ze środkiem do dezynfekcji rąk, maseczki i rękawice jednorazowego użycia.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia i wykorzystywanej do kąpieli i rekreacji

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195) oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020r., poz. 2028). Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków należy do zadań własnych gminy. Dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia zajmują się odpowiednio:

- W mieście Mikołów - Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kolejowej 4 w Mikołowie.
- W mieście Łaziska Górne - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach.
- W mieście Orzesze - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach.

- W Orzeszu - Rybówce - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Nowy Dwór 20 w Czerwionce – Leszczynie.
- W gminie Ornontowice - Zakład Gospodarki Komunalnej i Wodociągowej z siedzibą przy ul. Zwycięstwa 26 w Ornontowicach.
- W gminie Wyry - Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach.

Mieszkańcy całego powiatu mikołowskiego zaopatrywani są w wodę pochodzenia powierzchniowego kupowaną od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Sołectwa Bujaków, Paniowy, Śmiłowice, Borowa Wieś, Mokre zaopatrywane są w wodę mieszaną tj.: wodę powierzchniową kupowaną od GPW w Katowicach oraz z ujęcia podziemnego zlokalizowanego w Śmiłowicach należącego i nadzorowanego przez ZIM. Mieszkańcy Orzesza Rybówki zaopatrywani są w wodę pochodzenia podziemnego.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia (zdatna do spożycia) jeśli spełnia określone w nim wymagania. Podstawowym kryterium, jakie powinna spełniać woda do spożycia jest brak mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz brak agresywnych właściwości korozyjnych.

Podstawę zapewnienia odbiorcom bezpiecznej wody do spożycia w 2020 r. stanowiły badania wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne, jak również badania realizowane w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były na podstawie uzgodnionych wcześniej z PPIS w Tychach harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

Próbki wody badane były w akredytowanych laboratoriach posiadających system jakości badań wody zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Próbki wody badane były w laboratorium:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach,
- JARS S.A., Filia Południe z siedzibą przy ul. Fabrycznej 7 w Mysłowicach,
- Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Lędzińskiej 8 w Lędzinach,
- Wydział Badania Wody z siedzibą w Katowicach przy ul. Żeliwnej 38,
- Wydział Badania Wody Laboratorium Goczałkowice z siedzibą w Goczałkowicach-Zdroju przy ul. Jeziornej 5,
- Wydział Badania Wody Laboratorium Maczki z siedzibą w Sosnowcu przy ul. Wodociągi 4
- SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 52a w Pszczynie.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe przekazywały do PPIS w Tychach sprawozdania z badań.

Jakość fizykochemiczna i mikrobiologiczna badanych próbek wody (w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej) nie budziła większych zastrzeżeń, w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tą wodę oraz pogorszyć jej ocenę organoleptyczną dokonywaną przez konsumentów.

W razie stwierdzonych nieprawidłowości każdorazowo podejmowano działania zmierzające do ich usunięcia (płukanie, dezynfekcja sieci), co potwierdzane było ponownym badaniem próbki wody. Powtórne badania nie wykazały przekroczeń parametru.

W 2020 r. nie zgłoszono żadnej interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu mikołowskiego.

Pływalnie / baseny kąpielowe

W powiecie mikołowskim znajdują się 3 obiekty: 1 kryta pływalnia Aqua Plant w Mikołowie, 2 baseny sezonowe: w Mikołowie i Łaziskach Górnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016) za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016) za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

W roku 2020 zarządzający pływalniami wykonywali w miarę możliwości badania zgodnie z harmonogramem uzgodnionym i zatwierdzonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wszystkie przeprowadzone badania jakości wody na pływalniach były realizowane przez laboratoria, które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań odpowiadających metodykom referencyjnym analiz wody na pływalniach. Sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były do PPIS w Tychach. Zakresy i częstotliwość badań wody były zgodne z wymaganiami mikrobiologicznymi i fizykochemicznymi wody na pływalniach, w tym wody doprowadzanej na pływalnię, określonymi w zał. nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. W przypadku nieprawidłowych wyników badań zarządzający podejmowali działania naprawcze, a informacje o podjętych działaniach naprawczych przekazywano na bieżąco PPIS w Tychach. Zarządzający prowadzili w sposób udokumentowany bieżącą obserwację wody na pływalni oraz wykonywali bieżące pomiary (pH, potencjał redoks, chlor wolny, chlor związany) zapisywane w odpowiednich rejestrach. Zgodnie z rozporządzeniem zarządzający pływalnią zamieszczali na tablicy informacyjnej aktualne komunikaty o jakości wody na pływalni oraz zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni wydaną przez PPIS w Tychach.

4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny PSSE w Tychach wykonuje badania dotyczące zagrożeń zdrowotnych i oceny higienicznej środowiska wody, zagrożeń wynikających z nosicielstwa zarasków schorzeń jelitowych oraz warunków środowiska (w zakresie pomiarów hałasu i stężenia tlenu węgla). Zadania te realizowane są w dwóch Sekcjach: Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL/KŚ) oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL/B).

W związku z ogłoszeniem w 2020 r. stanu epidemii w kraju, personel laboratorium został zaangażowany głównie w prace epidemiologiczne związane z przeciwdziałaniem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2. Jednocześnie badania były wykonywane, ale w bardzo ograniczonym zakresie.

Oddział Laboratoryjny posiada odpowiednie zasoby tzn. personel posiadający właściwe wykształcenie i kwalifikacje, pomieszczenia i warunki środowiskowe monitorowane na bieżąco oraz wyposażenie pomiarowe, które jest unowocześniane na bieżąco w miarę potrzeb i możliwości. Obecnie w Oddziale Laboratoryjnym funkcjonuje system zarządzania zgodny z wymaganiami znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Głównym celem działalności Oddziału Laboratoryjnego jest osiągnięcie i utrzymanie wysokiego poziomu jakości wykonywanych badań i usług świadczonych klientom, który pozwala na uzyskanie ważnych dla klientów wyników przy jednoczesnym spełnieniu oczekiwań i wymagań klientów a także organów stanowiących i organizacji udzielającej uznania.

Oddział Laboratoryjny realizuje ten cel poprzez wykonywanie badań zgodnie z ustalonymi i wyspecyfikowanymi metodami stosując dobrą (profesjonalną) praktyką laboratoryjną oraz bieżące wewnętrzne i zewnętrzne potwierdzanie ważności wyników. Personel laboratoryjny posiada merytoryczne przygotowanie do rozwiązywania problemów klienta, a także systematycznie podnosi swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych. Działalność laboratoryjna jest zorganizowana i prowadzona w taki sposób, aby była zachowana integralność systemu zarządzania podczas planowania i wdrażania zmian oraz aby były przestrzegane zasady polityki bezstronności i polityki poufności. Ustanowione właściwe procesy komunikacyjne w laboratorium oraz pomiędzy innymi współpracującymi z laboratorium komórkami organizacyjnymi przyczyniają się do zwiększenia skuteczności systemu zarządzania oraz spełnienia wymagań klienta. Ponadto Oddział Laboratoryjny systematycznie na bieżąco identyfikuje i rozpatruje ryzyka oraz szanse związane z działalnością laboratoryjną.

Uzyskane wyniki badań pozwalają Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach na monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu, jej obiektywną ocenę oraz podejmowanie niezbędnych i właściwych działań interwencyjnych.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji laboratorium jest posiadany Certyfikat Akredytacji Nr AB 500 nadany przez organizację udzielającą uznania jakim jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie Oddział Laboratoryjny pracuje w V cyklu akredytacji.

Aktualny Zakres akredytacji jest dostępny na stronie internetowej PCA: www.pca.gov.pl, w zakładce: akredytowane podmioty → laboratoria badawcze.

W miarę potrzeb Oddział Laboratoryjny wdraża opublikowane nowe lub znowelizowane metodyki badawcze i tak w 2020 r. laboratorium uzyskało akredytację na znowelizowaną normę PN-EN ISO 11731:2017-08+AP1:2019-12 do oznaczania bakterii z rodzaju Legionella w wodzie.

W 2020 r. wykonywano badania wody dla obszaru działania PSSE w Tychach i PSSE w Katowicach, pomiary natężenia hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (w ramach interwencji) dla obszaru działania PSSE w Rybniku oraz badania kału i skuteczności procesów sterylizacji dla obszaru działania PSSE w Tychach, PSSE w Rybniku i PSSE w Wodzisławiu Śląskim. Jednak z powodu pandemii ilość wykonanych badań w 2020 r. była dużo niższa w porównaniu z poprzednimi latami.

Łączną liczbę i kierunki badań dla ww. obszaru działania PSSE przedstawia poniższa tabela.

Sekcja	Rodzaj badań	Liczba badań	Liczba oznaczeń
OL/KŚ	Badania próbek wody z ujęć powierzchniowych i głębinowych, sieci wodociągowej, wody przeznaczonej do kąpielii (kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpielii i baseny kąpielowe) obejmujące: PARAMETRY FIZYCZNE: barwa, mętność, odczyn (pH), potencjał redox, przewodność smak, zapach, zawiesiny PARAMETRY CHEMICZNE: jon amonowy, azotany, azotyny, Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, chlorki, chlor wolny i ogólny, chlor związany, glin, indeks nadmanganianowy, mangan, siarczany, tlen rozpuszczony, wapń i magnez (zawartość sumaryczna) – twardość, żelazo PARAMETRY BAKTERIOLOGICZNE: Bakterie grupy coli, Escherichia coli, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, Enterokoki, Gronkowce koagulazo-dodatnie, Legionella, Ogólna liczba bakterii na agarze odżywczym, Pseudomonas aeruginosa	1090	2921
	HAŁAS w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w ramach zleceń klienta wewnętrznego (interwencje)	2	2
OL/B	BIEGUNKI – badanie dzieci chorych do drugiego roku życia w kierunku pałeczek Salmonella, Shigella, Yersinia, Escherichia coli z grupy: O25, O26, O44, O55, O86, O111, O114, O119, O124, O125, O126, O127, O128, O142, O157 i innych pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae. CHORZY – badanie osób z objawami chorobowymi wskazującymi na zakażenie pałeczkami Salmonella, Shigella, Yersinia i Escherichia coli z grupy: O157 i innych pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae. OZDROWIĘNCY – badanie osób, u których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella po leczeniu oraz po ustąpieniu objawów chorobowych NOSICIELE - badanie osób bez objawów chorobowych, w organizmach których bytują i rozmnażają się pałeczki Salmonella i Shigella STYCZNOŚĆ - badanie osób bez objawów chorobowych, które pozostawały w bezpośredniej lub pośredniej styczności z osobą chorą, u której stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella KLASYFIKACJA SZCZEPÓW - potwierdzenie biochemiczne i serologiczne, wyhodowanych przez laboratoria spoza Inspekcji Sanitarnej, szczepów Salmonella, Shigella, Escherichia coli BRANŻOWCY - badanie osób zdrowych w celu wyeliminowania nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella BADANIE WSKAŹNIKÓW BIOLOGICZNYCH kontroli skuteczności sterylizacji przeprowadzanych w autoklawach (Sporal A) i sterylizatorach (Sporal S) BADANIE W KIERUNKU PASOŻYTÓW PRZEWODU	5299	49879

	POKARMOWEGO - wykrywanie i różnicowanie jaj, cyst i członów pasożytów przewodu pokarmowego w kale, jaj pasożytów przewodu pokarmowego w wymazie z fałd okołoodbytniczych oraz na wykrywanie obecności w kale antygeny Giardia lamblia metodą immunochromatograficzną BADANIA WIRUSOLOGICZNE kału w kierunku rotawirusów i adenowirusów		
--	---	--	--

5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

Działania związane ze stanem epidemii Covid-19

Od 12.03.2020 r. w związku z wystąpieniem stanu epidemii przeprowadzane były wywiady epidemiologiczne z osobami, które uzyskały wynik pozytywny w kierunku SARS-CoV-2 w celu objęcia ww. osób izolacją w warunkach domowych oraz objęcia kwarantanną osób z kontaktu. Sporządzane były decyzje nakazujące poddanie się obowiązkowej kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych. W czasie przeprowadzania wywiadów i interwencji telefonicznych informowano obywateli o obowiązujących zasadach dotyczących minimalizacji ryzyka zakażenia wywołanego przez wirusa SARS-CoV-2 oraz o zasadach obowiązujących w czasie trwania kwarantanny lub izolacji w warunkach domowych. Powiadamiano obywateli o dostępnych aktualizacjach na temat koronawirusa publikowanych na stronach internetowych MZ i GIS. Komunikowano również o konieczności zainstalowania aplikacji Kwarantanna Domowa.

W ramach kontroli obowiązków nałożonych na pracodawców wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, przeprowadzono w zakładach pracy 8 wizytacji i 5 kontroli, w tym 1 kontrolę w ramach skargi pracownika. Kontrole nie wykazały uchybień (w części zakładów polecono zwiększenie ilości punktów do dezynfekcji rąk, co zostało wykonane w trakcie kontroli). Rozpatrzone również i rozwiązano (bez kontroli bezpośredniej na obiektach) 2 skargi na zakłady pracy skierowane przez pracowników, oraz 4 interwencje telefoniczne. W celu ich rozwiązania zwrócono się mailowo i telefonicznie do pracodawców o nadesłanie informacji o stosowanych w zakładach pracy procedurach dotyczących postępowania w czasie epidemii Covid-19.

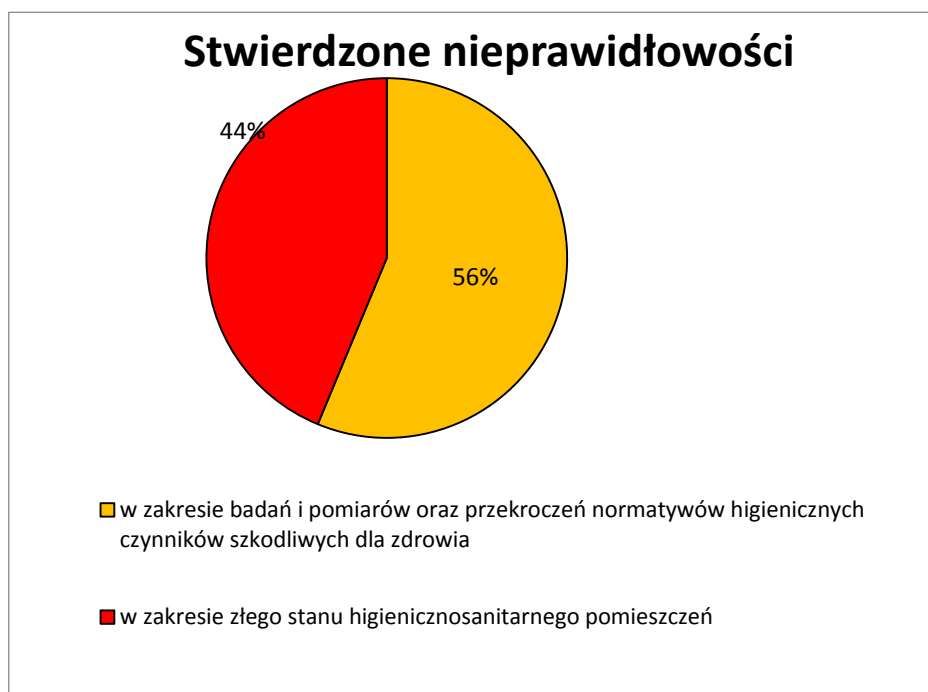
Wnioski

- W zakładach skontrolowanych w ramach spełnienia wymogów związanych z istniejącym stanem epidemii nie nałożono mandatów karnych (nie stwierdzono nieprawidłowości)
- W ramach akcji „mandat zaufania” przekazywano pracodawcom w trakcie kontroli ulotki dot. bezpiecznych zachowań w czasie epidemii.
- W ramach współpracy z zakładami pracy przekazywano informacje o materiałach publikowanych na stronach GIS pomocnych do opracowywania zakładowych procedur dotyczących postępowania w stanie epidemii.

W 2020 r. działalność w zakresie sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy została ograniczona w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Planowane kontrole w zakresie higieny pracy były prowadzane do początku marca 2020 r.

W powiecie mikołowskim nadzorem bieżącym objęte są aktualnie **200** podmioty gospodarcze nadzorowane ze względu na warunki zdrowotne środowiska pracy lub wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. W zakładach tych zatrudnionych jest ogółem **14446** pracowników.

W 2020 r. przeprowadzono **15** kontroli w **14** zakładach pracy. W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy lub dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, wydanych zostało **7** decyzji dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzje te zawierały **16** nakazów.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia

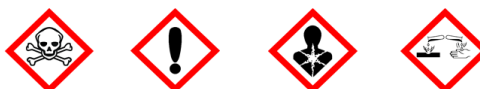
Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzone są w **34** zakładach pracy w zakresie : hałasu, pyłu, promieniowania optycznego nielaserowego, mikroklimatu gorącego, czynników chemicznych oraz drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne. W warunkach tych pracowały **2883** osoby.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

Choroby zawodowe

W 2020 r. stwierdzono **8** chorób zawodowych w **4** zakładach pracy, w tym: 3 pylice płuc górników kopalń węgla, **1** przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy, **3** przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy, **1** zespół wibracyjny.

W kopalniach węgla kamiennego nadal występuje w środowisku pracy narażenie na pyły węgla kamiennego, które jest przyczyną chorób zawodowych górników - pylic płuc (stwierdzanych najczęściej po zakończeniu pracy zawodowej).

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne (tzw. dopalacze)

Na terenie powiatu mikołowskiego nie stwierdzono obiektów, w których są wytwarzane lub wprowadzane do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub organów prowadzących postępowanie główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć. Ze względu na ogłoszenie w marcu 2020r. stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 działania sekcji skierowane były głównie na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem epidemii. Podejmowane były czynności związane z przeprowadzaniem wywiadów epidemiologicznych u osób, które uzyskały wynik dodatni w kierunku SARS-CoV-2 i osób ze styczności, kierowaniem osób ze styczności do odbycia kwarantanny domowej, uczestniczono w postępowaniach administracyjnych związanych z nakładaniem kar za złamanie obostrzeń oraz współpracowano z sekcją Epidemiologii w innych postępowaniach.

Nie mniej jednak działania statutowe sekcji były podejmowane ze względu na wykonywanie zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom z zakresu ochrony środowiska, budownictwa oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju oraz wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniowano **8** projektów planów zagospodarowania przestrzennego i zmian do planów już uchwalonych opracowanych dla terenów położonych w powiecie mikołowskim. W przypadku **1** zmiany planu uznano za zasadne odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przekazane do zaopiniowania projekty planów wskazywały zagospodarowanie zgodne ze stanem istniejącym, wyznaczały nowe tereny, jako kontynuacje, uzupełnienie i rozwinięcie przeznaczenia terenów sąsiednich, głównie pod zabudowę mieszkaniową, usług publicznych,

przemysłową, w tym punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W każdym projekcie planu zagospodarowania przestrzennego proponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko bądź ludzi, a odnoszące się do przeznaczenia terenu.

Innymi działaniami zmierzającymi do poprawy stanu sanitarno-higienicznego jest opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla **6** przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w żadnym przypadku nie wyrażono opinii o potrzebie przeprowadzenia takiego postępowania.

Na kolejnym etapie postępowania tj. przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organy prowadzące postępowanie administracyjne zwróciły się o zaopiniowanie warunków realizacji dla **2** przedsięwzięć. Przy uzgadnianiu przedsięwzięć zwracano uwagę na konieczność zapewnienia ludziom, przebywającym w sąsiedztwie inwestycji, odpowiednich warunków życia poprzez m.in.: zabezpieczenie przed występującą uciążliwością hałasu, zabezpieczenie przed wpływem zanieczyszczenia powietrza oraz wód powierzchniowych i podziemnych, jak i właściwą gospodarką odpadami na etapie ich realizacji, eksploatacji oraz likwidacji.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa również prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. W roku ubiegłym uzgodniono **3** projekty architektoniczno-budowlanych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach.

Na terenie powiatu mikołowskiego dokonano ogółem **36** odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy Prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami. Po dokonaniu odbioru nadzór nad obiektem przejmuje właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

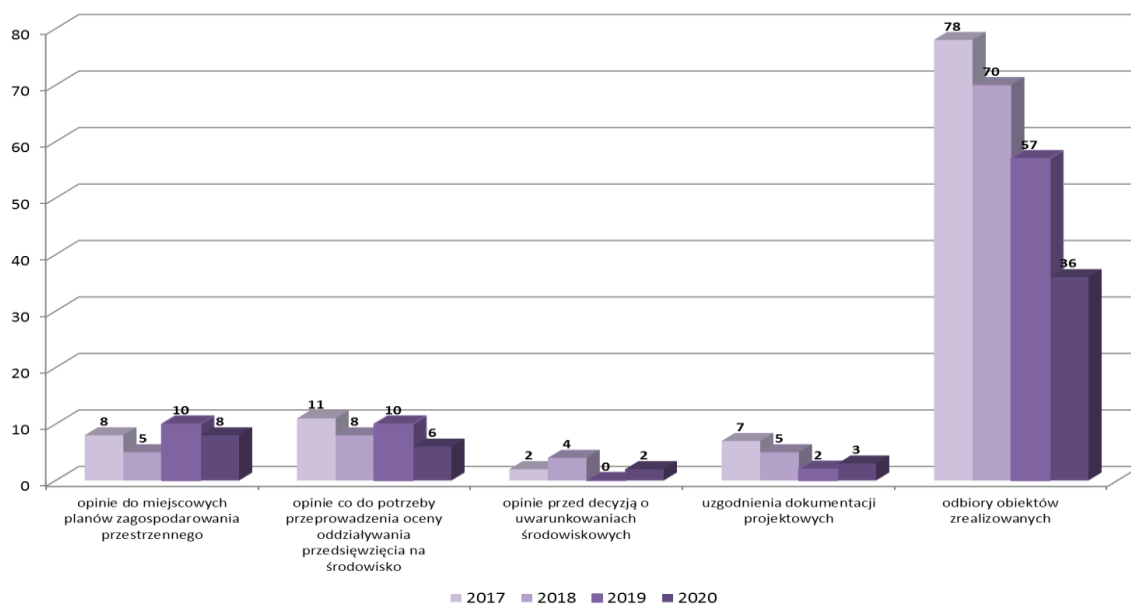
Tabela nr 1

Zestawienie liczbowe działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2020 r.:

Opinie dot. uzgodnienia planów zagospodarowania przestrzennego	8
Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	6
Opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	2
Uzgodnienia dokumentacji projektowych	3
Odbiory obiektów zrealizowanych	36

Wykres nr 1

Działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2017-2020

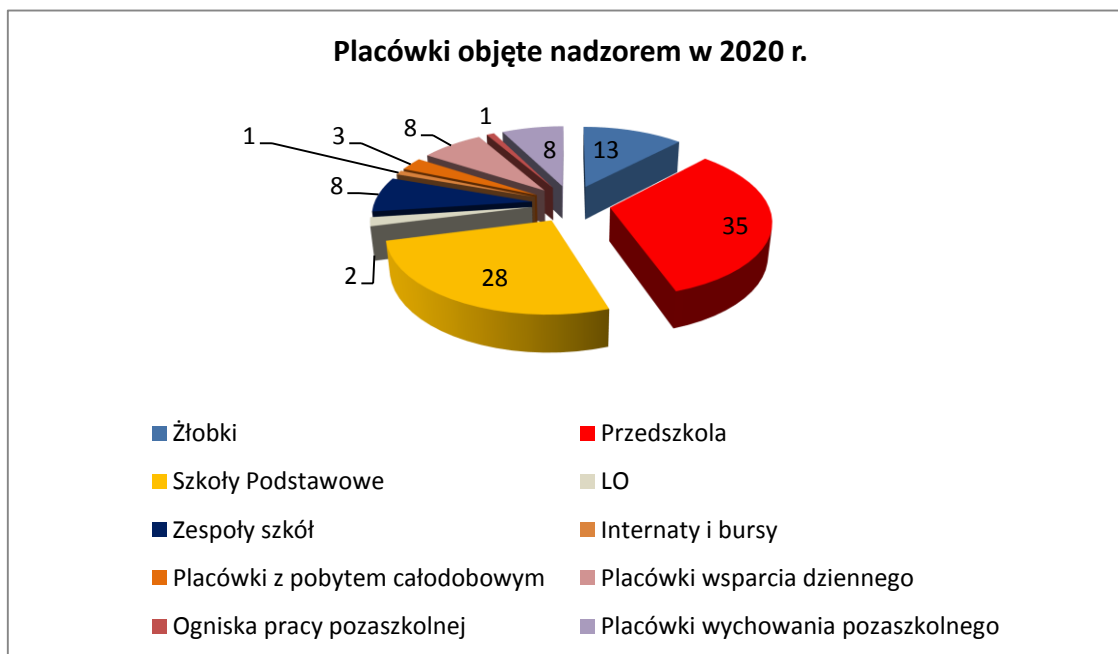
Posumowanie:

Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Ze względu na ogłoszenie w marcu 2020r. stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 podejmowanie działań statutowych sekcji było utrudnione, a przez pewien czas nawet zawieszane.

7. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2020 r. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży bieżącym nadzorem sanitarnym objęła **107** placówek nauczania i wychowania z powiatu mikołowskiego. Placówki objęte stałym nadzorem sanitarnym to przede wszystkim szkoły podstawowe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej i inne. Przeprowadzono **42** kontrole bieżącego stanu sanitarno-higienicznego.

W 2020 r. w związku z wprowadzoną zmianą do ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, PPIS w Tychach przejął od ŚPWIS pod nadzór placówki, których organem założycielski lub prowadzącym jest powiat.

Skontrolowano:

1. Żłobki – 4
2. Przedszkola – 9
3. Szkoły podstawowe – 21
4. LO – 1
5. Zespół Szkół – 3
6. Internaty i bursy – 1
7. Placówki wychowania pozaszkolnego - 3

Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego i technicznego. W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na zaopatrzenie w środki do dezynfekcji rąk, powierzchni, sprzętów i urządzeń.

W 2020 r. dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć w 1 szkole podstawowej, gdzie analizie poddano 8 oddziałów, w 4 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości.

Analizując rozkłady zajęć lekcyjnych oceniano czy:

- zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica między kolejnymi dniami nie jest większa niż jedna godzina,
- różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie jest większa niż jedna godzina.

Przeprowadzono w 1 szkole podstawowej badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. Zważono 127 tornistrów/plecaków w 8 oddziałach, z czego 17 tornistrów/plecaków przekraczało 15% masy ciała.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii działania sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży były skierowane na realizację zadań związanych z epidemią SARS-CoV-2.

Pracownicy sekcji brali udział w wideokonferencjach z udziałem dyrektorów przedszkoli i szkół poszczególnych delegatur Kuratorium Oświaty w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego 2020/2021 w czasie pandemii omawiając wytyczne MEN, MZ i GIS dla placówek publicznych i niepublicznych od 1 września 2020 r.

Zatwierdzane były również Procedury bezpieczeństwa na czas epidemii w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, które przygotowane zostały przez szkoły i przedszkola, odpowiadano na telefoniczne pytania dyrektorów dotyczące izolacji lub kwarantanny uczniów/nauczycieli.

Na kwarantannę skierowano dzieci/uczniów/nauczycieli/personel z 42 placówek z powiatu mikołowskiego. Wydano 44 opinie o zawieszeniu zajęć lub o zdalnym nauczaniu.

8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA

Działalność Sekcji Oświaty Zdrowotnej w 2020 r. była bardzo ograniczona, a następnie zawieszona. Wszelkie działania skierowane były na walkę z pandemią oraz akcje informacyjno- edukacyjne w mediach społecznościowych Facebook, Twitter oraz poprzez stronę internetową PSSE w Tychach. Na bieżąco zamieszczano wszystkie komunikaty Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia oraz informacje dotyczące prawidłowego zakładania, noszenia maseczki i rękawiczek ochronnych, technik dezynfekcji, bezpiecznych zachowań w przestrzeni publicznej, postępowania w przypadku zachorowania lub kontaktu z osobą zakażoną koronawirusem SARS-CoV-2.

Zaplanowane działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikające z zapisów Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV opracowanego na lata 2017-2021 oraz wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego w 2020r. były realizowane w niewielkim zakresie.

Na 2020 r. zaplanowano realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do placówek oświatowo-wychowawczych:

- „Bieg po zdrowie”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla IV klas szkół podstawowych,
- „Klub Zdrowego Przedszkolaka”- promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”- zwiększenie świadomości i wiedzy dzieci przedszkolnych na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych,
- Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS,
- „Podstępne WZW”- upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?”- ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie,
- „Smak życia czyli debata o dopalaczach”- dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami,
- „Trzymaj Formę!”- edukacja, w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety,
- „Znamię! Znam je?”- upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Wszystkie programy na czas pandemii zostały zawieszane, niektóre placówki zdecydowały się realizować zdalnie wybrane elementy danego programu.

Oprócz działań programowych, zaplanowane były również akcje prozdrowotne. Niewiele z nich udało się zrealizować.

W ramach akcji ph. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad higieny” prowadzono dystrybucję ulotki informacyjno-edukacyjnej do ogółu społeczeństwa poprzez zamieszczenie jej na stronach placówek oświatowo-wychowawczych, urzędów miast i gmin, PCPR, MOPS, komend policji. Pracownicy PSSE w Tychach osobiście przekazywali ulotki do salonów fryzjerskich i kosmetycznych, sklepów spożywczych, zakładów żywienia zbiorowego, obiektów sportowych i rekreacyjnych, aptek, domów kultury, bibliotek, siłowni, hoteli, zakładów pracy, domów weselnych, hipermarketów, obiektów kultu religijnego. Celem akcji było przypomnienie społeczeństwu podstawowych zasad profilaktyki zakażeń koronawirusem.

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W KATOWICACH
www.wsse.katowice.pl

KORONAWIRUS

PRZESTRZEGAJ PODSTAWOWYCH ZASAD BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY

MANDAT ZAUFANIA
..... zł

Na ile wyceniasz zdrowie swoje i innych?

Zastanij usta i nos

- w miejscach ogólnodostępnych m.in. w sklepie, galerii handlowej, targu, kościele i innych budynkach użyteczności publicznej
- w pojazdach komunikacji zbiorowej (w autobusie, tramwaju, pociągu itp.)
- w samochodzie – dotyczy sytuacji, kiedy jedziesz z osobą z którą nie mieszkasz

Zwróć uwagę czy prawidłowo nosisz maseczkę

- zastanij zarówno usta jak i nos
- unikaj dotykania maseczki podczas jej używania
- niewłaściwe stosowanie maseczek może zwiększyć ryzyko infekcji

Zachowaj bezpieczną odległość od innych min. 1,5 metra. Unikaj dużych skupisk ludzkich

Często myj ręce - minimum 30 sekund, wodą z mydłem lub dezynfekuj je środkiem na bazie alkoholu (60%)

Unikaj dotykania dłońmi oczu, nosa i ust - w ten sposób możesz przenieść wirusa
Podczas kichania i kaszlu zakrywaj usta i nos chusteczką lub zgięciem łokcia

Do Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej przekazano ulotkę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dot. pomocy osobom w kwarantannie.

W grudniu 2020 r. rozpoczęto realizację kampanii Ministerstwa Zdrowia ph. „#Szczepimy Się”. W mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Tychach na bieżąco umieszczano spoty i materiały kampanijne.

